І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 129. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 9-го ЛИПНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 9, 1957 No. 129. VOL. LXIV.

В СЕНАТІ ПОЧАЛАСЯ БОРОТЬБА ЗА ГРОМАДЯНСЬКІ ПРАВА

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ, ЩО ДИСКУСІЯ НАД ЗАКОНОПРОЄКТОМ ПРО ОХОРОНУ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ МОЖЕ ТРИВАТИ ДВА МІСЯЦІ

Вашингтон. — В понеділок 8-го липня почалася в Сенаті боротьба за ухвалення законопроєкту про охорону громадянських прав. Передбачають, що дискусія над цим законопроєктом може тривати навіть два місяці, бо південні демократи заповіли, що всіми можливими засобами будуть поборювати урядовий законопроєкт, виголошуючи довгі промови і тим способом недопускаючи до ухвалення цього законопроєкту. Немає найменшого вигляду на те, щоб могло прийти до компромісу в цій справі, і тому виграти зможе та сторона, яка найдовше витримає в цій обструкції, яка готова бути найдовшою в історії американського Конгресу. Цей законопроєкт ухвалила ще в червні Палата Репрезентантів більшістю 286 до 126-ох голосів. В ньому находяться такі головніші пункти. 1. Департамент справедливости зможе виступати в обороні кожного порушення громадянських прав навіть без згоди заінтересованої особи. Особи, які допустилися порушення громадянських прав, можуть бути суджені федеральним судом без лави суддів присяжних, і можуть бути засуджені до кари тюрми або гривни. 2. Буде покликаний новий асистент генерального прокуратора, який буде очолювати окремий відділ при департаменті справедливости, що має займатися обороною громадянських прав. 3. Згідно з цим законопроєктом буде створена тимчасова комісія для оборони громадянських прав. Противник законопроєкту демократичний сенатор із стейту Міссісіппі Джан Стенніс сказав на радієвій програмі НБС, що південні сенатори „будуть боротися проти того законопроєкту, аж поки не переможуть, або не згинуть". Але прихильники законопроєкту не беруть цієї справи так трагічно. Демократичний сенатор з Іллиной Пол Г. Даглес заявив, що дозволить противникам вести дискусію впродовж двох тижнів, а після того треба буде старатися ухвалити закінчення дискусії і перейти до голосування над законопроєктом. Так само думає республіканський сенатор Ню Йорку Джекоб К. Джевітс. Демократичний сенатор з Массачусетс Джан Ф. Кенеді і республіканський конгресмен із Ню Йорку Кеннет Б. Кітінг заявили на телевізійній програмі, що таки вдасться прийняти цей законопроєкт після завзятої боротьби в Сенаті. Демократичний сенатор із Вайомінгу Джозеф О'Магоні заявив, що він радо вніс би поправку до законопроєкту, щоб суди присяжних судили порушників закону про оборону громадянських прав.

ТІЛЬКИ ОБ'ЄДНАНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ МОЖЕМО ДОБИТИСЬ СПІЛЬНОЇ ЦІЛІ — ЗАКЛИКАЄ ПОЛК. А. МЕЛЬНИК

ПРЕДСТАВНИКИ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА ВІТАЛИ ПОЛК. МЕЛЬНИКА НА БЕНКЕТІ В НЮ ЙОРКУ

Полк. А. Мельник

Ню Йорк. — „Між нами немає ані ліпших, ані гірших, а є тільки такі, що більше або менше працюють для справи визволення України... Тільки об'єднаними зусиллями можемо добитись нашої основної мети — визволення України та створення Самостійної Соборної Української Держави" — твердив полковник Андрій Мельник, голова Проводу Українських Націоналістів, у своїй короткій промові під час влаштованого в його честь бенкету в готелі Статлер в Ню Йорку минулої суботи, 6-го липня. Бенкет, в якому взяло участь 300 осіб, в більшості представників різних центральних і місцевих організацій, влаштували Центральні Управи ОДВУ, УЗХ, МУН і „Зарево", на запрошення яких полк. Андрій Мельник і приїхав на короткі відвідини в цій країні, взявши раніше участь у величавих святкуваннях Українського Національного Об'єднання Канади. На початку бенкету, тостмайстром якого був мгр Вак-Войчук, полковника А. Мельника привітав, даним українським звичаєм, хлібом-сіллю проф. Олександер Неприцький-Грановський. Коротку молитву провів парох українського православної церкви св. Володимира в Ню Йорку вел. о. протопресвітер Лев Весоловський. Короткі привітання, в яких підкреслювано вартість українського націоналізму та заслуги полковника А. Мельника у визвольній боротьбі українського народу впродовж уже двох генерацій, виголосили: від імені Українського Конгресового Комітету його президент п. Д. Галичин, п. Ірина Павликовська від Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, д-р Вол. Галан від Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці, адв. Михайло Пізнак від Українського Народного Союзу, п. Юліян Ревай від „Самопомочі", п. Катерина Пелешок від Союзу Українок Америки, мгр Роман Гуглевич від Об'єднаного Комітету Українських Американських Організацій Ню Йорку, ред. Богдан Кравців від Крайової Пластової Старшини в ЗДА, отаман д-р Никифор Гірняк від Легіону Українських Січових Стрільців, д-р Чировський від Головної Управи Організації Оборони Чотирьох Свобод України, д-р Р. Сухий від „Провидіння", д-р Л. Ортинський від Братства Дивізійників, інж. Процик від Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України, веч. о. Колишин промовляв як колишній УСС, а п. Ярослав Білак, секретар УНО з Канади, привітав Полковника від цієї організації. Крім цього представлено цілий ряд визначних на бенкеті інших представників та видатніших громадян, між ними гол. касира УНС п. Романа Слободяна.

Полк. А. Мельник, висловлюючи своє вдоволення з побуту в Америці та дякуючи за привітання, виголосив коротку промову, висловлюючи м. і. такі думки: Сл. п. полк. Євген Коновалець, організатор і провідник українського націоналістичного руху та української підпольної визвольної боротьби, приділяв Америці і американській Україні велику увагу з думкою, щоб при її допомозі пов'язати Україну з англо-саксонським світом. Сьогодні Америка є наймогутнішою країною в світі та грає першу ролю в міжнародній політиці, отже не може бути кращого і більш вдячного завдання, як працювати серед такого народу для визвольної справи волі для всіх. Полковник Мельник вважає, що тут для такої праці широко відкриті двері, але не всі що

(Закінчення на стор. 3-ій)

Кальченко обвинувачує Кагановича у винищуванні українців

Київ. — У зв'язку з усуненням Молотова, Маленкова та Кагановича як теж і Шепілова з високих партійних й урядових становищ, по всьому Совєтському Союзі відбуваються зорганізовані проводом компартії збори, на яких виступають партійні провідники з „апробатою" рішення пленуму ЦК компартії СС про виключення „опортуністів і догматиків" із гострим осудженням їх діяльности. На зібранні, що відбулося з цього приводу в Києві, говорив про рішення пленуму Олександер І. Кириченко, член президії ЦК комуністичної партії СС. З дуже гострою проти усунених вождів виступив прем'єр Української ССР Н. Т. Кальченко. „Ви всі знаєте — говорив він, що деякий час Каганович був секретарем Центрального Комітету Комуністичної партії (большевиків) України. На цьому становищі він робив усе, щоб дискредитувати й ображати партійних робітників й обкидати грязюю і понижувати гідність багатьох палких діячів, відданих справі партії. Каганович виступив із безпідставними, але водночас поважними обвинуваченнями проти видатних провідників і діячів з-поміж української інтелігенції. Якщо б Каганович не були відкликали своєчасно з України, він наковів би був жахливої шкоди для комуністичної партії України і для українського народу". Виступ Кальченка розцінюють в політичних колах, як чергове признання московської екстермінаційної політики у відношенні до України.

Совєти обвинувачують ЗДА в загострюванні ситуації на Далекому Сході

Москва. — Совєтський уряд проголосив у московському радіо заяву в справі плянованого командуванням збройних сил ОН вирядження Південної Кореї модерною зброєю і літаками. В цій заяві стверджує Москва, що рішення головного командування ОН знедійснити параграф 13 договору про перемир'я, який забороняє обидвом сторонам збільшувати і модернізувати свої сили в обидвох частинах поділеної Кореї, є нелегальним і що воно може привести до дуже загрозливих консеквенцій. Водночас із цим совєтський уряд запевнює у своїй заяві твердження західніх держав про посилення озброювання комуністами Північної Кореї і про засоблювання комуністичних збройних сил новими родами зброї, та про порушення цим постанов перемир'я з 1953 року. Головним спричинником загострення ситуації на Кореї називає совєтський уряд департамент оборони ЗДА, який сповістив, що Південна Корея має одержати від ЗДА різні роди модерної зброї „включно з нищільниками і бомбардувальними літаками, пристособленими для перевожування атомової зброї, як теж танків та іншого виряду", і представник якого мав заявити, що південно-корейські збройні сили одержать атомову зброю для своєї дивізії. У висновках своєї заяви совєтський уряд попереджує перед загрозою, яка може виникнути внаслідок того, що у відповідь на рішення головного командування збройних сил ОН і департаменту оборони ЗДА засобити модерною зброєю південних корейців, теж і комуністичні держави почнуть засоблювати такою ж зброєю Північну Корею. Закінчує свою заяву Москва ствердженням, що відповідальність за консеквенції таких актів нестимуть виключно З'єднані Держави Америки.

ШВЕРНІК ВИДВИГАЄ НОВІ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ МОЛОТОВА, МАЛЕНКОВА І КАГАНОВИЧА

ВИЧИЩЕНИМ З „КОЛЕКТИВНОГО КЕРІВНИЦТВА" В КРЕМЛІ ЗАКИДУЮТЬ ТАКОЖ СПІВУЧАСТЬ У ЄЖОВЩИНІ

Москва. — Крім створення „антипартійної групи" та змови, щоб захопити владу і привернути терористичну політику „культу особи" з часів Сталіна, усуненим тепер з Президії Центрального Комітету Комуністичної партії та з урядових постів Молотову, Маленкову і Кагановичеві закидують тепер ще й співучасть та співвідповідальність за ті масові репресії і чистки, що їх з доручення Сталіна переводив Єжов в 30-тих роках та жертвою яких впали не тільки мільйони звичайних людей, але й багато видатних комуністичних діячів. Нове обвинувачення видвигнув Николай Швернік, якого тепер найменовано членом Президії партії. Швернік, промовляючи на спільному відзначуванні 250-річчя Ленінграду, заявив: „Направляючи дозволені Маленковим, Молотовим і Кагановичем порушення революційної легальности в періоді масових репресій, партійна Контрольна Комісія перевірила в 1957-му році велику кількість справ колишніх членів партії, яких судово реабілітовано..." Швернік також повторив видвигнені Хрущовим обвинувачення, що Маленков домагався організації т. зв. „Ленінградської справи", в якій в 1949-му році під фальшивими обвинуваченнями змови проти партійної верхівки зліквідовано багато видатних і „чесних" большевиків. В дальшому Швернік повторив обвинувачення, що Молотов, Маленков і Каганович „наміряли захопити владу в партії і в країні" та привернути „неправильні методи" з часів Сталіна. Ці обвинувачення повторюють тепер один за одним не тільки залишені при владі члени „колективної диктатури", але і вся совєтська преса та місцеві партійні діячі. Очевидно, що обвинувачень вистачає на те, щоб вичищених тепер Молотова, Маленкова і Кагановича судити та засудити на найвищу кару, хоч ще нічого конкретного не відомо ані про теперішню, ані про майбутню їх долю. У відзначуванні 250-річчя Ленінграду, під час якого промовляв Швернік, взяв участь також „найріжніший між рівними" Никіта Хрущов, тепер переможець у новій боротьбі за владу в Кремлі.

Відвідини Хрущова і Булганіна у ЧСР попередив приїзд Сєрова до Праги

Прага. — В середу дня 10 липня прибувають до Праги з Москви перший секретар комуністичної партії СССР Нікита Хрущов та прем'єр СССР Николай Булганін. З Москви вони виїхали поїздом в понеділок 8 липня. У зв'язку з цими відвідинами до Праги прибув уже шеф совєтської служби безпеки ген. Іван Сєров. Відвідини Хрущова і Булганіна разом із приїздом Сєрова, що його західня преса називає „червоним катом", зараз після проведеної Хрущовим чистки в совєтській партії і усунення групи Маленкова, пов'язують із можливістю такої чистки теж і в Чехословаччині, тимбільше, що і в проводі комуністичної партії ЧСР і в чехо-словацькому уряді ще є багато т. зв. сталіністів. Чехословацькі комуністи влаштовують тепер по селах і по фабриках збірання, на яких інформують про рішення пленуму ЦК московської компартії в справі усунення Маленкова, Молотова і Кагановича із партійних та урядових становищ. Югославська преса здогадується, що першим заходом совєтських „гостей" у Празі буде усунути „сталінські елементи" із провідних становищ теж і в Чехословаччині.

В Неваді відбулася найсильніша пробна експльозія

Юкка Флет, Невада. — 5 го чулипня цього року на дослідній площі в Неваді відбулася найсильніша, з дотеперішніх 52-ох, пробна експльозія, яка була в 4 рази сильніша від тієї бомби, яку в 1945 році скинено на Гірошіму в Японії. Сила цієї експльозії мала 75,000 вибухового матеріялу ТНТ. Гадають, що це була нова бомба, тільки маса водневого матеріялу, щоб випробувати скідькість радіяції. Вибуховий матеріял скинено з платформи, 1,500 стіп заввишки, яка була причеплена до бальону. Струс повітря чути було у віддалі 300 миль, в Каліфорнії і на кордоні Мехіко. Сила світла від цієї експльозії була на 500 разів більша від світла сонця. Від експльозії запалилися корчі, які ростуть на горах у віддалі 6-ох миль від місця вибуху 2,000 вояків морської піхоти, які сиділи в окопах у віддалі 3.5 милі, чули такий сильний гук, немов би коло їх вух стрелила найбільша гармата. Земля під ними дрижала так, як було під час сильного землетрусу.

425 вбитих в автових катастрофах

Ню Йорк. — Цього року під час чотирьох вільних днів у зв'язку з „Днем Незалежности" на шляхах цієї країни згинуло 425 осіб. Але те число може ще збільшитися, коли надійдуть відомості з далеких сільських районів. Те число було менше від того, яке передбачувала Крайова Рада Безпеки, яка сподівалася, що від 6-ої години ввечір в середу до 12-ої години вночі з неділі на понеділок згине 535 осіб. Та впродовж того часу втопилося 186 осіб, а від інших нещасливих випадків згинуло 92 особи, так, що всіх нещасливих смертних випадків було 703. Найбільше смертних випадків було в Каліфорнії (49), а в стейті Ню Йорк — 29. В Нюйоркському стейті поліція заарештувала 39 автоводців за те, що керували автами в п'яному стані.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** не хотів сказати на пресовій конференції, чи вибрав він собі когось із губернаторів - республіканців на кандидата в президенти у 1960 році. Він тільки заявив, що це буде „дуже мила зустріч із республіканськими губернаторами, які, на його думку, є визначними джентельменами".

● **Директор Федерального Бюра Інвестигацій Едгар Гувер** перестерігає автоводців, щоб не брали до авт осіб, які просяться на шляхах, щоб їх підвезли, бо це іноді може принести нещастє. „Не беріть собі клопоту до авта" — закликає Гувер.

● **Комісар нюйоркської** поліції повідомляє, що під час останньої облави в Ню Йорку заарештовано 152 особи, які небезпечні для публічного спокою. Поліція часто переводитиме подібні облави, щоб очистити місто від злочинців та хуліганів.

● **70-річний** коннектикатський банкір і промисловець Сем Карп цікавиться, що станеться з його сестрою Павліною, яка є жінкою усуненого від політичних впливів В. Молотова. „Я нічого не знаю про неї, і не сподіваюся, що вона приїде до ЗДА", — сказав Карп. Давніше Карп сказав: „Відколи Молотов є при владі, дехто гнівить мене за те, що він робить".

● **Президент Айзенгавер** видав окреме звернення з приводу „Дня Незалежности", в якому закликав американський нарід до вірности тим ідеалам в щоденному житті, про які сказано в „Декларації Незалежности" з-перед 181-го року.

● **На конвенції Міжамериканської Комісії для Жіночих** Справ голова цієї комісії, Франсіеля Кван Валензуеля з Гватемали, заявила, що дальше жінки боролися за рівні політичні права, а тепер борються за поліпшення свого економічного, соціяльного і виховного стану, головним чином за те, щоб жінки діставали за таку саму працю рівні платні з чоловіками.

● **Адвокат Джеймс Лоренс** Дуд вніс апеляцію до Найвищого Суду проти кари за надмірно швидку їзду автом, яку визначено йому на основі радарового спідометра (радаровий прилад вимірювати швидкість). Суд відкинув його апеляцію, хоч адвокат не мав можливости контролювати правдивість поліційної заяви про надмірну швидкість.

Міністер Старчевський взяв участь в відзначенні 40-річчя української революції

Торонто, Канада. — В днях 29 і 30 червня та 1-го липня цього року відбулася в Торонті Зустріч українців Америки й Канади і Крайовий Здвиг СУМ-у, в яких мало взяти участь 10,000 осіб, та під час яких виступив федеральний міністер праці Канади, Михайло Стар Старчевський. Головним днем маніфестації була неділя 30-червня, коли на Крайовій Канадійській Виставовій Площі відбулося відзначення 40-річчя Української Визвольної Боротьби (1917 - 1957). На цій площі в 10 год. перед полуднем відбулася польова архієрейська Служба Божа в камеринні українського народу, яку відправив Преосвященний Кир Ізидор Борецький в сослуженні численного духовенства. Співав сумівський хор „Прометей" під дириг. проф. Л. Туркевича, а сумівська оркестра з Гемільтону під дириг Д. Гуцуляка відограла релігійні пісні. В 3-ій год. по пол. відбувся Здвиг СУМ-у, а в 5-ій годині по пол. відбулася Зустріч, під час якої промовляли українські суспільно-громадські діячі з Америки і Канади та представники канадійського політичного світу. Під час Зустрічі грала оркестра СУМА з Шикага, ЗДА. До найвизначніших промов належала промова першого канадійського міністра українського роду — федерального міністра праці Михайла Стара-Старчевського. Торонтонський щоденник „Ди Глоб енд Мейл" з 1-го липня пише, що міністер Старчевський, промовляючи до членів накадійської Ліги Визволення України, привітав їх з приводу 40-річчя боротьби за визволення України від імені прем'єра Діфенбейкера, який, як ніхто інший в тій країні, завжди був відданий справі боротьби за права одиниці, і за національне визволення. Свою промову закінчив міністер Старчевський закликом до присутніх, щоб не тільки були свідомі свого українського походження і відчували відповідальність за долю тих, які залишилися за залізною заслоною, але одночасно, щоб пам'ятали про те, що, як добрі українці вони в першу чергу повинні бути і добрими канадійцями. З інших промовців виступали федеральні і провінційні члени конгресу, д-р Іван Кучерепа, Артур Малолі, Іван Яремко, Алан Гроссман і контролер Аллен. В широкій мистецькій програмі виступали мистці — Стефа Федчук, Соня Сахно-Климецьь, Люба Левицька, Василь Тисяк і Йосип Ганулик та А. Дербіш; виступали також три хори, оркестра і балет під керівництвом Я. Шурика.

Прем'єри держав Коммонвелту домагаються скріплення ОН

Лондон. — В п'ятницю минулого тижня закінчилася в Лондоні цьогорічна конференція Британської Спільноти Народів. Під час нарад цієї конференції обговорено всі важливіші проблеми актуальної міжнародної політики — такі, як Середній Схід, Мадярщина, розвиток подій на Далекому Сході і в півд.-схід. Азії, справи розоброєння, світового миру і безпеки. Багато уваги присвячено теж конституційному розвиткові у британських колоніях. У проголошеному після конференції комунікаті підкреслено конечність змінити організацію Об'єднаних Націй, у функціонуванні якої під сучасну пору проявляються деякі недостачі і хитання. Конференція вирішила в дальному влаштувати окрему нараду експертів для обговорення економічних і торговельних проблем Британської Спільноти Народів і виміни інформацій з ділянки нуклеарної енергії. Присутній на конференції новообраний канадійський прем'єр Джан Діфенбейкер обіцяв на протязі найближчих двох тижнів передати урядам держав Коммонвелту свій плян поширення торгівлі й інвестиційної політики в межах Коммонвелту. У зв'язку з цим мали б відбутися в Оттаві восени цього року наради міністрів фінансів цих держав. У проголошеному комунікаті про вислід конференції висловлено радість з приводу того, що повним членом Британської Коммонвелту стала новостворена на Золотому Побережжі республіка Ґгана. На пресовій конференції, влаштованій перед виїздом з Лондону, прем'єр Ґгани Кваме Нкрумаг заявив журналістам, що він не бачить організованої комуністичної загрози у Західній Африці.

10 сенаторів домагаються акції в справі допущення до ЗДА політичних втікачів

Вашингтон. — Двопартійна група сенаторів вислала листа до голови Сенатської Правничої Комісії — сенатора Джеймса О. Істленда, в якому домагається приспішення переслухання в справі законопроєкту про допущення до ЗДА політичних втікачів, головним чином із Мадярщини. В цій групі є 7 республіканських сенаторів (Джекоб К. Джевітс, Ірвінг Айвс, Кліффорд П. Кейс, Фрідерік Дж Пейн, Прескотт Буш, Джан Шерман і Гленн Білл та 3 демократи (Гюберт Г. Гомфрі, Пол Г. Даглес і Ричард Л. Нюберґер). В листі підкреслюється той факт, що досі не вирішено справи тих мадярських імігрантів, які прибули до цієї країни на тимчасовий побут, і не зроблено нічого для тих, які залишилися в Австрії. Мадярські повстанці зробили перший крок на шляху до перемоги над комунізмом, але коли світ забуде про них, то та перша перемога над комунізмом в Будапешті може перемінитися в нашу поразку, бо не буде таких, які хотіли б наслідувати відважну мадярську молодь. В Конгресі є кілька законопроєктів про лібералізацію імміграційного закону, але нічого в цій справі не зроблено, а сенатор Істленд є проти ухвалення нового імміграційного закону.

Неру вірить у можливість змін в совєтському агресивному ставленні

Ню Йорк. — В рамках телевізійної програми „Обличчям до нації", що її започаткувала компанія Колумбія Бродкестінг Систем виступали Хрущова і Тіта, відбувся теж і виступ індійського прем'єра Неру, який перебував востаннє на конференції прем'єрів держав Британської Спільноти Народів у Лондоні. На думку Неру найважливішою справою, яка може вплинути позитивно на відпруження в міжнародній ситуації, є добиття певних успіхів у розоброєнні. Все ж таки, він не бачить конечности, щоб у розоброєних переговорах брала участь теж і Індія, як це запропонували Совєти. В дальшому Неру, погоджуючися в загальному з інтенцією середньо - сх. пляну, запропонованого през. Айзенгавером і прийнятого американським Конгресом, висловив тільки деякі застереження щодо пов'язування цього пляну з військовою допомогою. Щодо совєтської мілітарної інтервенції на Мадярщині, то Неру подав до відома, що він багато разів нав'язував контакт у цій справі і з совєтським урядом і з тодішніми мадярськими урядами, значить урядами Надя і Кадара. Якщо йде про Совєти, то на думку Неру там відбуваються зміни, які дають підставу вірити, що Москва поволі відходить від гострих та агресивних метод у ставленні до зовнішнього світу. На чому він основує цю думку, Неру не подав.

У СВІТІ

● **В Европі** почала ширитися пошесть інфлюенції. Женевська світова організація в справах здоров'я сповістила, що цю пошесть занесено до Европи з Далекого Сходу і що найгостріше шаліє вона в Голляндії. Поширюється ця пошесть масово уже в Югославії і Чехословаччині, хоч там не змогли встановити її зв'язку з азійською інфлюенцією.

● **У зв'язку з чисткою у Москві**, у висліді якої усунено Молотова, Маленкова і Кагановича, совєтський уряд мусітиме змінити десятки назв різних підприємств, місцевостей, а то й областей. В СССР є 19 місцевостей названих на честь Молотова, в тому числі півмільйонове місто, столиця Молотовської (колись Пермської) области. Вісім міст і сіл названо прізвищем Кагановича. Іменем Маленкова названо тільки деякі фабрики та колгоспи.

● **Міністер** внутрішньої гор... гівлі Совєтського Союзу д. Павлов сповістив, що незабаром в СССР відкриють крамниці із самообслугою покупців. Водночас із цим він подав до відома, що в останньому році буцімто значно зросла купівельна спроможність населення.

● **Коло острова Аргоґльму** на Балтійському морі видобуто з дна моря німецький підводний човен, затоплений під час другої світової війни. Після відновлення цей човен буде переданий німецькій фльоті для вишкільних цілей.

● **У четвер 4-го липня** залишили Йорданію останні британські військові з'єднання з пристані Акаба відпливли до Англії летуни і вояки британської бази в Акабі. У березні цього року Великобританія погодилася зліквідувати свої бази на території Йорданії, що за них Йорданський уряд одержував 33 мільйони фунтів щорічної субсидії.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346. JERSEY CITY 3. N. J.

ДОБРА ІНІЦІЯТИВА

Щоб перемогти ворога, чи хоч би протидіяти його плянам, треба добре його знати. Тому в багатьох політичних і наукових секторах у ЗДА почалося наполегливе вивчання Совєтського Союзу, його внутрішньої, зокрема господарської, ситуації, як і совєтських досягнень у поодиноких ділянках наукових дослідів.

Одним із видатних починів у ЗДА в цьому напрямку є заснований півтора роки тому Перґамон Інститут, незаробіткове підприємство, яке поставило собі за завдання перекладати на англійську мову статті із совєтських журналів й ознайомлювати із їх змістом американські індустрійні та наукові кола. Як широко задумана ця справа, може свідчити те, що бюджет інституту у перших 18 місяцях становив пів мільйона долярів, в найближчому році становитиме вже мільйон долярів, а в 1959/60 роках Інститут сподівається вести свою діяльність на базі п'ятимільйонового бюджету.

Засновником Інституту та його екзекутивним директором є молодий британець Асн М. Максвелл. Приміщається Перґамон-Інститут у Ню Йорку при 112 Іст 55-ій вулиці, веде свою діяльність за згодою і фінансовою підтримкою урядів З'єдинених Держав Америки та Великої Британії і одержує дотації від численних наукових установ у ЗДА і в Европі. Крім того, Інститут має деякі прибутки з розшукування по совєтських джерелах потрібних окремим особам чи інституціям матеріялів.

Інститут зорганізував систематичне перекладання всіх статтей і матеріялів з кільканадцятьох совєтських наукових журналів. Крім того, для влегшення розшуків всіляких матеріялів, започатковано спеціяльну картотеку і бібліографічний індекс, що дозволяють у випадку потреби знаходити бажані інформації. Інститут заінтересований такими ділянками наукових дослідів у Совєтському Союзі, як геофізика, електроніка, атомова енерґія, мікробіологія, гематологія, біофізика, фізіологія, поборювання рака (пістряка), металюрґія, математика й оптика.

Важливість реґулярного досліджування наукових ділянок в інших країнах Совєти зрозуміли вже давно. За інформаціями директора Інституту Максвелла, совєтський уряд зорганізував велетенський штаб дослідників з понад 3.000 осіб для самого тільки збирання та сортування закордонного наукового матеріялу. Крім цього штабу і для допомоги йому працюють ще 1.500 перекладачів із різних чужоземних мов на російську мову. З діяльности цього штабу і вислідів його праці користають не тільки совєтські науковці, але й фахівці з різних ділянок совєтського господарського життя. Якщо Совєтам на протязі останніх десятиріч пощастило добитися успіхів в різних ділянках індустрії і науки, то це вони завдячують у великій мірі реґулярному стеженню за індустрійним розвитком і науковими дослідами в чужоземних країнах. Більших успіхів у цьому напрямку не змогли добитися Совєти тому, що, з одного боку, існуючий режим намагався навіть цю ділянку, як державну таємницю, вдержувати під гострою контролею, а з другого тому, що за життя Сталіна совєтська наука була обмежувана і стримувана у своєму розвитку тоталітарною диктатурою одніє одиниці, яка на всьому „розумілася" і в усьому намагалася накидати своє вирішення. Деяка зміна на цьому полі почалася аж після смерти Сталіна. Почали виходити нові наукові журнали, з новим підходом до справ і з трохи ширшим поглядом на наукові досліди. Сьогоднішні совєтські науковці і дослідники черпають цілими пригорщами з досвіду закордону, не вагаючись навіть перед привласнюванням західніх ідей і винаходів. За інформаціями Максвелла в Совєтському Союзі працює над новими дослідами і винаходами щонайменше мільйон осіб і уряд витрачає на це велетенську суму, бо яких 10 більйонів долярів.

Завдання Перґамон-Інституту не обмежується тільки перекладами з російських наукових журналів. Він сприяє вивчанню російської та інших мов народів Совєтського Союзу і плянує видавання монографій про стан і розвиток поодиноких наукових дисциплін у Совєтському Союзі. Президентом Інституту, що має свою філію в Лондоні, є відомий лавреат Нобеля, сер Роберт Робінсон, дослідник хемії. Співпрацює з інститутом ряд видатних науковців Заходу, між ними кілька інших лавреатів Нобеля і сто науковців із ЗДА та Великої Британії. Праця Інституту тількищо започаткована, але вона може дати важливі успіхи і в теперішній холодній і в евентуальній гарячій війні Заходу із комуністичною Москвою.

ХРУЩОВ ЛІКВІДУЄ СУПЕРНИКІВ

Резолюцію Центрального Комітету Комуністичної Партії Совєтського Союзу про усунення з президії цього комітету і з самого комітету таких видатних провідників совєтської комуністичної партії, як Вячеслав Молотов, Георгій Малєнков, Лазар Каґанович та Димитрій Шепілов, треба розцінювати, як дальший вияв боротьби за владу в совєтському „колективному керівництві". Здійснену цією резолюцією чистку можна порівняти з огляду на її засяг до проведеної Сталіним у двадцятих роках ліквідації таких стовпів московського комунізму, як Зінов'єв, Бухарін, Каменєв та інші. Різниця між обидвома чистками тільки та, що тодішній диктатор Сталін зліквідував своїх суперників фізично, а сьогодні Хрущов ліквідує їх морально, усуваючи спритно своїх конкурентів із високих партійних й урядових становищ. В історичній черзі чистка проведена Хрущовим є вже другим етапом в післясталінській боротьбі за владу. Першим її етапом була фізична ліквідація найсильнішого фактично конкурента на становище диктатора СССР — Берії.

Усунені із президії ЦК компартії СС особи — це не звичайні тільки провідні члени партії. Всіх їх треба зараховувати до „першої десятки" найвидатніших. У великій Совєтській енциклопедії (останнього видання) їм присвячені цілі сторінки тексту і разом з цим цілосторінкові портрети. При прізвищах Малєнкова і Каґановіча значиться так: „один з найвидатніших діячів комуністичної партії Совєтського Союзу і совєтської держави, вірний учень Леніна і соратник Сталіна". При прізвищі Молотова ця характеристика ще підвищена, бо він названий і учнем і соратником самого Леніна і крім того „крупним теоретиком партії". На протязі останніх десятиріч, а Молотов і Каґанович від самого 1917 року, вони займали найвидатніші становища в партійному і державному апараті. Стаття про Молотова у згаданій енциклопедії (том 28-ий, підписаний до друку в серпні 1954 року) кінчається „високою оцінкою", що звучить диявольською іронією в зіставленні з обвинуваченнями пленуму ЦК КПСС з днів 22-29 червня 1957 року: „Своєю плодотворною працею на благо соціялістичної Батьківщини В. М. Молотов заслужив на гарячу любов і пошану партії і трудящих Совєтського Союзу, борців за мир, демократію і соціялізм". На честь Молотова прізвищем його названо цілу кол. Пермську область і її столицю і крім того на його честь та честь Малєнкова і Каґановіча понazивано сотки заводів і колгоспів по всіх областях Совєтського Союзу.

Сьогодні ці „найвидатніші" відходять у політичне небуття, як це вже було багато разів з іншими „вождями" на протязі чотирьох десятиріч, що минули з часу жовтневої революції, не тільки без спротиву, але і без можливости боронитися хочби навіть перед загалом членства своєї партії. Хитрий і зручний Хрущов, не б'ючи в них з фронту і знагла, поусував їх спочатку з вирішальних урядових становищ, ізолював в рямцях самого Центрального Комітету КПСС, відбираючи їм заздалегідь всяку можливість виступу на ширшому форумі і в пресі, а потому щойно усунув несподівано „одноголосним рішенням" ЦК із президії цього комітету. При тому у своїй хитрості Хрущов не довів справи до „сталінського кінця" і залишив усунених членами партії, щоб цим з одного боку принизити в очах загалу совєтської компартії і населення цих „найвидатніших" колись комуністів, а з другого боку, щоб не стягнути на себе закиду . . . сталінської безоглядности в поборюванні своїх суперників.

Щоб знищити цих „найвидатніших діячів", „учнів і соратників Леніна і Сталіна" дощенту, усунення їх відбулося при акомпаніяменті обвинувачень, що межують інколи із закидами в негідності і зраді. Вони, згідно з опублікованим комунікатом ЦК КПСС, не тільки стали в опозицію до схвалених двадцятим з'їздом КПСС напрямних і резолюцій, але і пробували створити окрему групу, чи пак фракцію, для саботування схваленої політики компартії. В дальшому їх обвинувачувано в тому, що вони були запеклими противниками проводжуваної Хрущовим і Булґаніним „політики коекзистенції між СССР і всіма народами світу", що вони саботували сільсько-господарські реформи, спрямовані на добробут держави і населення, особливо ж тим, що вони виступили востаннє проти проголошеного гасла про конечність перегнати ЗДА в продукції молока, масла і м'яса. Молотову, зокрема, поставлено „у злочин" те, що він, буцімто, мав бути завзятим противником „освоєння" 35 мільйонів гектарів цілинної землі . . . і що він робив усе можливе, щоб перешкодити порозумінню з Юґославією і Японією і підписанню договору з Австрією.

Для повного здескредитування усунених з президії ЦК і потому з урядових становищ діячів їм поставлено ще в закид, що вони не пішли за директивами партії про „ліквідацію наслідків культу особи", що вони були противниками поліпшення взаємин з Юґославією, нормалізації взаємин з Японією і підписання договору з Австрією і що вони були прихильниками перестарілих метод у внутрішній і зовнішній політиці, ординарними „сектаріянцями і догматиками", які не вміли і не хотіли пристосуватися до нових умов і вимог життя. В загальному комунікат про виключення Молотова, Малєнкова, Каґановіча і Шепілова з президії ЦК і самого ЦК КПСС зредаґований так, щоб з одного боку представити усунених в очах совєтського населення людьми, які йшли проти інтересів самого населення і з другого боку — щоб показати їх вже в очах постороннього світу політиками, які прикладали всіх зусиль до того, щоб „тормозити політику співжиття" з не-комуністичними країнами і саботувати „щирі" зовнішньо-політичні інтенції теперішнього і партійного і державного проводу Совєтського Союзу.

Стилізація цього комунікату і підбір обвинувачень й аргументів зроблені, якщо йде про зовнішній світ, з наявною метою „переконати" його в миролюбності і справді коекзистенційних тенденціях Хрущова, Булґаніна і Жукова, який до речі при нагоді усунення Молотова і Ко. перейшов із заступників вже у члени президії ЦК.

Цілком зрозуміло, що останні події в Кремлі викликали цілу повінь коментарів в усіх столицях і в усіх газетах світу, що займають становище та висловлюють свою опінію про причини та евентуальні наслідки нової чистки. Ці коментарі зводяться загально до таких тверджень і припущень:

1. Чистка є наслідком довгого тертя в „колективній диктатурі" та означає перемогу Хрущова над його суперниками. У зв'язку з цим очікується дальшої лібералізації внутрішніх відносин у Совєтському Союзі; припинення внутрішнього терору, полегшення господарських тягарів, зменшення здирства, привернення деякої ініціятиви населенню, децентралізації всього апарату, більша автономія республікам та злагіднення натиску на сателітів. Рівночасно передбачається деяку можливість відпруження в міжнародній політиці. „Н. Й. Таймс", коментуючи ці справи, говорить навіть про „нову добу" у внутрішній і закордонній політиці Совєтського Союзу, але рівночасно пригадує, що Хрущов був таким самим „сталіністом", як ними були вичищені тепер ним Молотов, Малєнков і Каґанович, що він на спілку з ними співвідповідальний за все те, що ділялось досі та що — крім пустих слів — немає жадного іншого справжнього доказу, що Хрущов „інший" ніж усунені ним головачі.

2. Дейвід Лоренс в надрукованому в „Гералд Трибюн" коментарі бачить за останньою чисткою в Кремлі не „добру волю" Хрущова чи будь-кого іншого, а тільки натиск внутрішньої і закордонної політики, в першу чергу загрозу внутрішньої революції. „Сили волі" в захоплених і опанованих Москвою обширах зросли вже до тієї міри, що їх не можна зліквідувати терором і треба йти їм на деякі уступки. Внутрішня непевність та необхідність сконсолідувати внутрішню ситуацію диктують Хрущову потребу „співіснування" в закордонній політиці. Вичищені головачі є жертвенними козлами внутрішніх і закордонних обставин.

3. Спосіб і характер чистки нагадують завжди практиковані в большевицькій диктатурі методи, і тому, без уваги на всі вияснення і коментарі, доказують, що в комуністичній диктатурі практично нічого не змінилося, хоч змінились внутрішні і зовнішні обставини і вони можуть мати рішальний вплив на дальший розвиток подій в Совєтах і в світі.

НА ВЕЛИКОМУ ПЕРЕЛОМІ

Несподівано швидко французький парлямент ухвалив фінансові проєкти нового уряду, які майже на 100% покриваються з проєктами уряду попереднього і на які йому висловлено вотум недовір'я. Закордонна преса й опінія з дива не може вийти: навіщо ж було провалювати попередній уряд?

Відповісти на це питання важко. Це прикмета спеціяльно французької логіки, якої ніхто не розуміє, а найменше самі французи. Хоч Франція і є батьківщиною картезіянського, логічного розумування, але є вона й батьківщиною найбільших парадоксів, властивих середземноморській расі. Ще Черчил на початку війни, відмовляючись розуміти французів, заявив, що треба погодитись з фактом, що Бог створив нації не подібними одну до одної, і на тому заспокоїтись.

Злі язики кажуть, що парлямент ухвалив фінансові проєкти, які відкинув разом з урядом Молле місяць тому, лише через те, що 30 червня кінчається шкільний рік і жінки послів разом із своїми дітьми збиралися їхати на відпустку. Вже 28 червня з Парижу відійшло 114 надзвичайних поїздів, а протягом тижня від 28 червня до 4 липня виїде з столиці Франції на відпустки 850.000 людей. Чому до цього числа не мали б належати й посли, їхні жінки та діти? А нова криза уряду, яка мусіла б наступити, коли б і цим разом відкинено фінансові проєкти, що вимагають непопулярного піднесення податків та цін на поштові пересилки й бензину, затримала б послів у Парижі . . .

В тому, що говорять „злі язики", є дещо правди. Але справа не в тому. Справа в тому, що уряд опинився без засобів. Банк Франції може дати аванс, але його за кілька місяців треба ж чимсь покрити. А крім того — нарешті прийшов час ствердити, що Франція живе понад стан: не можна одночасно провадити війну в Альжирі, модернізувати індустрію, вкладати капітал у розбудову нафтової індустрії в Сагарі, яка незабаром унезалежнить Францію від імпорту, і при тому добре жити. Прийшов час це ствердити і зробити висновки.

Францію чекають величезні труднощі, що мають джерело в психологічних заложеннях, якими живе пересічний француз.

Нові фінансові обтяження важкі. Піднесення податків і ціни на бензину піднесуть ціни взагалі, але, щоб уникнути девальвації франка, платні не будуть підвищені. Почнуться оправдані страйки, бо не можна сказати, щоб робітник у Франції почував себе добре, хоч він їсть найкраще з усіх робітників Европи.

Піднесення ціни на бензину відіб'ється на всьому: подорожчає все, починаючи від харчів, і то подорожчає набагато, бож ціну бензини піднесено на 16 центів на ґальоні. Уявіть собі таку підвишку в Америці! І при цьому не забувайте, що разом це дає на сьогодні ціну ґальону 1.10 дол. В чотири рази дорожче, як в Америці, де пересічна платня приблизно втроє вища як у Франції!

Від французів вимагається тепер зусиль і жертв. Якщо дуже дискусійною є доцільність жертв в Альжирі, то нема сумніву, що жертви для продовжування господарської розбудови Сагари є просто необхідністю. Франція в 19 століттї програла партію, бо в технічному поступі не могла зайняти місце нарівні з сусідами з браку не тільки джерел енерґії, але й населення. За п'ять років Сагара може давати 20 мільйонів тонн нафти річно, а це зовсім зреволюціонізує французьку економіку.

Не гірше виглядають перспективи Франції в демографічному відношенні. 30 років тому Франція мала річно 500.000 рекрутів, і це число постійно падало. В 1945 році стався такий перелам, що сьогодні Франція має 850.000 дванадцятилітніх хлопців, а в 1963 р. матиме 850.000 юнаків замість звичайних 500.000. І так буде кожного року. Це значить, що в 1963 р. вперше в історії Франція матиме стільки ж юнаків, що й Німеччина! Ясно, що коли сьогодні франк має тільки 7% твердого покриття, а німецька марка аж 111%, то найвищий час піти на свідоме зусилля, щоб і в цій ділянці відкрити нові перспективи.

Один французький публіцист недавно писав, що Франція між двома війнами жила ілюзією величі, сьогодні їй треба позбутись ілюзії слабости. Коли перемога 1918 р. прикривала упадок Франції, то поразки 1940 р. і пізніші поразки в Індо-Китаї не вміють прикрити її відродження. До біологічного відродження треба допасувати господарський стан, що й започатковують нові податки, які повинні стати початком оздоровлення економіки.

Все це, звичайно, йтиме дуже важко. Можна з певністю сказати, що після літніх відпусток Францією потрясуть страйки й кризи. Нема найменшого сумніву, що комуністи використають невдоволення робітництва й розпечуть до білого всі жалі й нарікання. Будуть зриви в праці індустрії, будуть знову демонстрації проти війни в Альжирі. Обмеженнями імпорту Франція дуже погіршить свої відносини з сусідами і зазнає важких ударів по своєму експорті, потрібному, щоб мати девізи для довозу вугілля і нафти, бож Сагара дасть потрібне в найкращому випадку за 5 років. Будуть і труднощі в самій Сагарі у вигляді комплікацій з Марокко й браку капіталів на інвестиції.

Найбільші труднощі будуть з самими французами, які в масі втратили віру в себе. Недавно в одному з часописів появився фейлетон, в якому трактується проблема молоді. Авторка — Ніколь — наводить нарікання батьків на дітей, що вони не знають дисципліни, не люблять працювати, до всього ставляться з цинізмом, не мають ентузіязму ні до чого, не мають респекту ні перед чим. Авторка слушно ставить питання: а звідки молодь має взяти ентузіязм, дисципліну й респект, коли чує від батьків такі ствердження: Франція —

(Закінчення на стор. 3-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОШТОВІ МАРКИ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ БОРЦІВ ЗА СВОБОДУ

Недавно в „Ню Йорк Таймсі" появилася невеличка замітка про те, що президент Айзенгавер оголосив свій плян видання цілих серій американських поштових марок для вшанування борців за свободу з інших країн.

Це є подія великої ваги, саме в цей час. Адже ж дотепер прикро було спостерігати, коли в Совєтському Союзі щороку видавали десятки поштових марок, присвячених письменникам, композиторам, науковцям та іншим історичним діячам різних народів світу, їхні ювілеї гучно відзначалися в Москві, совєтська преса була повна статтей про їхню діяльність, а видавництва випускали люксусові томи їх праць, то в вільному світі, і зокрема в Америці, в цьому відношенні панувала повна байдужість до долі інших народів.

І хіба не жаль, що 100-річний ювілей І. Франка — визначного сина нації, що стала першою жертвою большевизму, нації, що по сьогоднішній день тяжко бореться проти ворога всього людства, пройшов зовсім без уваги в американській пресі.

Думаю, що тепер, коли плян президента Айзенгавера пішов до здійснення (Департамент пошти почав розробляти проєкт самих значків) треба подбати, щоб Україна була таки гідно зарепрезентована. Хто знає, може справді матимемо успіх, і перший раз в історії Америки на її поштових марках з'явиться ім'я України.

Володимир Дубняк
Гарфілд, Н. Дж.

ЩЕ ПРО ЖУРНАЛ „USSR"

Проф. Смаль-Стоцький, даючи критичний огляд журналу, дійшов до такого висновку, що Державний Департамент повинен дати можливість українцям Америки висвітлити їх соціяльне, суспільне і культурне життя. Редаґуванням і виданням такого другого журналу повинен зайнятися наш Конґресовий Комітет.

Думка проф. Смаль-Стоцького є дуже актуальна і дуже цінна. Але та думка не охоплює всіх проблем, пов'язаних зі справою, про яку мова. Ми можемо осягнути таким шляхом відповідну мету, але найголовніша робота — це конкретними даними і фактами розбити тенденційну московську пропаґанду про „щасливий" комунізм і показати світові всю фальш, всю гниль, всю погань і жорстокість московського поневолення і визиску нашого народу.

Коротко кажучи, на кожний матеріял, пропаґований у журналі, повинна би бути доречна відповідь із совєтської практики, щоб їм вибити із рук атути брехливої дволичної і підступної пропаґанди.

Для виконання такого завдання потрібні журналісти, які мали б контакт з відповідними фахівцями і знавцями совєтського життя і мали достатню ініціятиву критично відповідати на всі спритні пропаґандивні трюки московських рафінованих пропаґандистів. Її треба протидіяти і її паралізувати — контрнаступом.

М. Бабій

ДО ЗАМІТКИ ПРО „КРОЛЕВЕЦЬКІ ТКАЛІ"

У часописі „Свобода", ч. 107, з короткої статті „Кролевецькі ткалі" дуже приємно було дізнатись, що і досі продовжується ткацьке мистецтво, яке ми так цінували і любили, як були на Україні. Але, чому автор місто Кролевець містить на Полтавщині — коли воно знаходиться на Чернігівщині? Я вивезла з України, і досі маю ткану Кролевецьку скатертину.

Катерина Антонович
Вінніпеґ, Ман.

Б. Полянич

СТРІЛ УНОЧІ

СЕНСАЦІЙНА ПОВІСТЬ

(10)

Мисочка з теплою водою перелетіла через кімнату „чоловічого й жіночого стрижія" і з грюкотом вдарилась у протилежну стіну, тоді як молодий стрижій сидів на підлозі і реготався.

— Тихо! — перестеріг старший стрижій. — А ти, Славку, не кидай мисочками, бо може хтось прийти, і тоді буде цирк.

— Та скажіть вже раз, які вісті, Бога ради! — благально відповів Славко. — Чи ж не можуть мене чорти брати, коли я з часописів довідуюся, що сталося. Гляньте!

І Славко витягнув з кишені газету й, б'ючи в неї долонею, прочитав:

— „Поліція перевела низку арештувань серед революціонерів. Знайдено багато компромітуючого матеріялу. Арештування викликали в місті велике враження. З уваги на слідство, прізвища арештованих подати не можемо".

І Славко з досадою кинув часопис на підлогу.

— Уявіть собі! — продовжував. — Я про це довідуюся з часопису. Я!

— А що ж ти хочеш, щоб з поліції до тебе спеціяльні бюлетені приходили?

— І це найкращий доказ — сказав спокійно молодший стрижій, — що ти не належиш до поліції, коли з часописів довідуєшся про арешти.

— А що ви знаєте про арештування?

— Кажу ж тобі, прекрасні вісті, — відповів старший стрижій, — тільки дозволь намастити милом „Пікорсін" (найкращий виріб, найдешевші ціни!) твою шановну фізіономію.

Славко безсило сів у фотель.

Стрижії подивилися один на одного й посміхнулися.

— Ну, якщо ти вже заспокоївся, так слухай: сімки число сім не існує.

— Як то не існує!? — кинувся у фотелі Славко так, що стрижій малощо не попав йому пензлем в око.

— Трохи спокійніше, шановний мужу! Більше гарту духа! Не існує: зі сімки залишився шеф і ти. Решта в тюрмі.

— Боже мій милий! — зойкнув Славко. — А секретарка шефа?

— Секретарка шефа разом з твоїм другом і приятелем Романом Труцьким цієї ночі арештовані. Шефа тільки тому не взяли, що він ночував деінде. Але біля його хати проходжується ангел хоронитель і витривало жде.

— Прекрасні вісті! — повторив молодший стрижій і радісно затер руки, усміхаючись.

— Слухай, Генку, — звернувся Славко до старшого стрижія, вказуючи на молодшого, — чи він випадково не збожеволів? Він це зве прекрасними вістями?!

— Не можуть бути кращі! — повторив самопевно молодший стрижій. Старший стрижій усміхнувся.

— Зовсім справедливо, Славку. Як всі арештовані, значить нема провокації, ніхто нікого не всипав, тільки поліція шукає. Якби були арештували тебе або тільки Ромка чи шефа, то було б гірше: хтось всипав. Але так, то все в порядку. Поліція не орієнтується і арештує всіх ліворуч і праворуч.

Славко хитнув головою.

— Якби поліція не орієнтувалася, то ще було б пів біди. Але якщо секретарка шефа попала, то мабуть ми не орієнтуємося. І з якої речі мене не арештовано?

— Вперше бачу людину, яка боліє тим, що не є арештована! — сказав зчудовано молодший стрижій.

— Не бійся! — заспокоїв Славка старший стрижій. — Що минуло тебе сьогодні, не мине завтра. Сьогодні тебе в списку ще не було, але завтра будеш!

— Панове, увага, хтось іде! — шепнув молодший стрижій і почав діловито переставляти мисочки.

Славко блискавично обернувся у фотелі й підняв голову вгору, а старший стрижій почав його завзято намилювати.

Двері поволі відчинилися, дзвінок подзвонив і хтось поважно сказав:

— П'важання панам!

Славко враз із фотелем обернувся довкруги себе, мало не збивши з ніг стрижія.

— Ромко! — крикнув уголос.

Ромко спокійно зачинив двері й здивовано подивився довкруги.

— Між іншим я! Але чому ти так кричиш?

Підійшов до фотеля, втомлено сів у нього й, нахиляючися до молодшого стрижія, сказав тихо:

— Починай роботу, бо маю враження, що я вам когось привів. — Молодший стрижій швидко накинув рушник і почав намилювати бороду Ромка.

Настала тиша. Всі ждали.

— Нема нікого! — заспокоївся Славко. — За тобою слідили?

— Ага! — спокійно відповів Ромко. — А може мені так здавалося. Взагалі небавом мені двоїтиметься в очах. Четверту ніч не сплю.

— Ти знаєш, ми всі думали, що ти з поліцистами воркуєш. Аджеж в тебе був обшук?

— Був. І я теж так думав, що воно тим скінчиться, але цим разом узяли сестру. Погана справа! — докінчив Ромко півголосом.

— Боїшся за неї? — спитав поважно старший стрижій.

— За неї ні, тільки за батьків. Ви просто не уявляєте собі, що в нас дома діється.

Молодший стрижій попробував бритву, легко торкнувся нею горішньої губи Ромка і сказав:

— Такі люди, як ми, не повинні жити при батьках!

Ромко якось боляче всміхнувся:

— Такі люди, як ми, взагалі не повинні мати батьків!

Славко звернувся до Ромка:

— Знаєш, воно може негарно, але я тішуся, що нас двоє залишилося.

— Слаба потіха! — шепнув Ромко.

— Коли до вас прийшли?

— Коло 3-ої ранку. Я щойно вернувся з нашої проґулянки по каналах, поговорив зі сестрою і хотів іти спати. А тут гості!

— Довго були?

— До 8-мої ранку. Взяли усе листування сестри, якісь папери тата, мабуть списки учнів, коли він ще був господарем кляси, і більш нічого.

— Сестра була приготована?

— Так. Добре, що не прийшли скорше, тоді, коли мене ще не було в хаті. Тоді б могла вийти нова історія: де я був, з ким і тому подібне. А ви маєте якісь вісті?

НАРАДА ЕКЗЕКУТИВИ ЗУАДК

ЗВІДОМЛЕННЯ Д-РА ҐАЛАНА З ПОЇЗДКИ В ЕВРОПУ

В суботу, 29 червня ц. р. відбулася чергова місячна нарада Екзекутиви Злученого Українського Американського Допомогового Комітету і на цій нараді в приявності всіх членів Екзекутиви обговорено і порішено такі справи:

ЗВІДОМЛЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА ЗУАДКОМІТЕТУ

Поїздка президента ЗУАДК-у д-ра Володимира Ґалана в Европу в часі від 8 до 24 червня відбулася із доручення Екзекутиви ЗУАДКомітету та Відділу ЮСЕП при Державному Департаменті. Ціллю поїздки були: Німеччина, Австрія і Франція. Завданням цієї поїздки було:

а) перевести перевірку праці станиць ЗУАДКомітету в Европі.

б) зорганізувати постійну допомогову акцію американських українців для українських еміґрантів в Західній Европі, а спеціяльно в Німеччині й Австрії, як теж в Юґославії і Польщі.

в) нав'язати тісніші зв'язки з державними і міждержавними чинниками для устійнення ширшої постійної допомогової акції для потребуючих українців.

Приступаючи до обговорення цілости справ, з якими прийшлося зустрічатись д-рові Ґаланові, то звітодавець підкреслив це найперше цілковите відродження Німеччини й Австрії, добробут населення і в парі з цим брак заінтересування справами залишенців. Бо, хоч ці країни пішли скоро вперед, то доля скитальців зовсім не покращала й умовини їх життя ті самі, а може і гірші. Це і є найбільша трагедія наших людей і цю проблему треба розв'язати у співпраці з державними і міжнародними чинниками.

Самі цифри визначують, якої допомоги потрібно. У Німеччині в 40 пунктах, перебуває 13,969 українців, які зареєстровані в Европейському Представництві ЗУАДК-у на допомогу. В Австрії в 26 осередках є 2,142 українці, які потребують допомоги. Разом яких 16,000 осіб.

У розмовах із нашими провідними людьми в Австрії і в Німеччині звітодавець устійнив, що цю високу цифру 16 тисяч можна обнизити передусім з уваги на питання конечности, акутности допомоги. А саме в Австрії потрібна конечно допомога для 300 до 400 осіб, а в Німеччині для 3,000 до 4,000 осіб. Це приблизно реальні цифри, коли мати на увазі її можливості.

Займаються допомогою потребуючим — всі люди, які потребують допомоги, впершу чергу мають мінімальне бодай забезпечення від держави, в якій живуть. Допомога для потребуючих еміґрантів в Европі йде з таких ресурсів:

1) Уряд держави,
2) Допомогові аґенції,
3) Високий Комісар для справ втікачів при Об'єднаних Націях,
4) ІСЕМ — Міждержавний Комітет для переселення з Европи,
5) ЮСЕП — Допомога американського уряду для втікачів.

Враховуючи ці ресурси, Допомога ЗУАДКомітету — це допомога в рамах діяння добровольчих допомогових аґенцій і ця допомога мусить іти в парі і доповняти ту допомогу, яку забезпечує аплікантові самий уряд держави. І в Німеччині і в Австрії сама держава забезпечує поміч на прожиток для осіб, які не мають змоги заробити на життя, і хоч ця допомога мала і невистачальна, то все ж таки вона постійна і систематична.

ДОПОМОГОВІ АҐЕНЦІЇ

Велику акцію виконують допомогові аґенції, головно великі релігійні харитативні організації, які користають з американської надпродукції (серплес). Та цей „серплес" не втішається тепер популярністю в аплікантів в Европі — тим більше, що в ньому нема товщу. ЗУАДК перевів у попередніх роках розподіл „серплесу", та й міг би і тепер діставати 2,000,000 фунтів харчів із „серплесу" для розподілу. Але ця скількість харчів зв'язана з коштами пересилки щонайменше в сумі 60,000 долярів. Якщо зважити, що в цьому приділі є лише сир, спорошковане молоко, спорошковані яйця і кукурудзяна мука, тоді виринає питання, чи не краще було б ту високу потрібну для переведення цієї допомоги готівку зужити в іншій формі допомоги, може доцільнішій для наших еміґрантів.

ВИСОКИЙ КОМІСАР

Високий Комісар для справ втікачів має великий фонд, приділений Об'єднаними Націями для допомоги втікачам. В Европі, на приклад, на терені самої Австрії уряд Високого Комісара видав на поміч для втікачів-еміґрантів суму 72,200,000 шилінгів. Допомога видається для спеціяльних проєктів, які вможливлюють еміґрантові стати самовистачальним. Звітодавець переконався, що там не було ні одного проєкту для українського еміґранта. Там же в Австрії є вільні місця в домах для старших, чи теж в приміщеннях для хворих, але наші еміґранти незаінтересовані в цьому. Теж у Німеччині Високий Комісар має фонди на річеву допомогу втікачам-еміґрантам, там існує спеціяльний Банк для еміґрантів, але наші люди не виявляють ініціятиви, щоб користати з допомоги цих установ.

ІСЕМ

ІСЕМ — це міжнародна організація займається лише переселенням. Її завдання допомогти еміґрантам у покритті коштів переселення. ЗУАДК у тісній співпраці з цим Комітетом і дістав для всіх своїх аплікантів позички на покриття коштів переселення. Співпраця з цією установою залежна від виконання фінансових зобов'язань супроти неї, значить, у звороті тих фондів, які ЗУАДК дістав у формі позичок на покриття коштів переселення наших аплікантів. Якщо наші апліканти, які вже живуть у ЗДА, будуть вив'язуватись із своїх зобов'язань, тоді і ЗУАДК зможе вив'язатись із зобов'язань супроти цієї установи, якої співпраця буде знову потрібна, може вже у скорому часі з уваги на актуальність іміґрації з Юґославії.

ЮСЕП

Юнайтед Стейтс Ескейпі Проґрем — це допомога для втікачів від американського уряду. Ця допомога велика, але вона стосується лише тих аплікантів, які підпадають під вимоги ЮСЕП. Ми маємо контракти з ЮСЕП для Німеччини, Франції і Бельгії. В Німеччині ЮСЕП забезпечує поміч для 5571 нашого апліканта (293 родин). ЗУАДК має теж контракти з ЮСЕП для персоналу, а саме на:

1) працівників у Відділі порад (канселінґ),
2) працівників у Відділі допомоги (кер енд мейтененс),
33) працівників у Відділі інтеґрації.

В той спосіб ЮСЕП оплачує 15 наших працівників, як теж три особи, які працюють для ЗУАДК на позиції міжнародного персоналу (з платнею в долярах в Европі). Цей персонал буде зменшений з уваги на зменшення числа аплікантів на цю допомогу внаслідок еміґрації. Із своїх фондів ЗУАДК оплачує 6 працівників в Европі.

АВСТРІЯ

Представництво ЗУАДКомітету в Зальцбурґу тимчасово закрите через втрату контракту ЮСЕП. Після розмов із головою Европейського Відділу ЮСЕП п. Враном і представником ЮСЕП на Австрію п. Ворреном ЗУАДК дістав змогу відносити наше Представництво в Австрії з осідком у Відні. Під час відвідин у Відні звітодавець переговорив справи з урядом парафії св. Варвари й обидва отці і о. прелат Горникевич і о. д-р Ґавліч дали свою повну згоду очолити допомогову акцію ЗУАДКомітету на терені Австрії. Вже передано для допомоги в Австрії 700 дол. У Відні є кільканадцять наших людей, які повернулись із Сибіру. Бюро в Зальцбурґу увійде у співпрацю з місцевим парохом о. Дашковським, який тим часом виготовить списки потребуючих українців на цьому терені. Такої статистики потребуючих там покищо нема.

КАРЕ — ПАКЕТИ

Перевіряючи розподіл КАРЕ пакетів, що їх вислано в останньому році (3,000 пакетів ЗУАДК і 945 пакетів від „Самопомочі"), звітодавець переконався, що розсилка цих пакетів вимагає великої канцелярійної праці, що тягне за собою кошти, та й не стоїть у пропорції до користи, що її дає зміст пакету. Єдина правильна допомога — це розподіл харчів. Така допомога не лише доцільна, але вона може бути систематична. Та для цієї допомоги потрібно співпраці і тут у ЗДА і головно в Европі. Всі громадські організації і наші парафії повинні об'єднатись для переведення такої допомоги.

УКРАЇНСЬКІ УСТАНОВИ

Наші українські організації в Німеччині добре розвинені і деякі з них могли б перейняти деякі завдання, що їх виконує тепер ЗУАДК. ЦПУЕН, СУВІ, ПЛАСТ, СХС, організації молоді, а далі УВУ, УТГІ, НТШ, наші Церкви гарно розвиваються. Та всі ці установи потребують допомоги, щоб могти виконати свої завдання. Головно ЦПУЕН, ПЛАСТ, УВУ, УТГІ, НТШ мусять і на далі користати з допомоги ЗУАДКомітету.

ЮҐОСЛАВІЯ

У Відні, звітодавець довідався про масовий перехід до Австрії втікачів із Юґославії. Це — здається — не політичні втікачі, але втікачі перед нуждою, і тому австрійський уряд не бажає застосовувати прав азилю, а радо повертає їх до Юґославії. Щойно інтервенції Високого Комісара і американського уряду дозволили цим втікачам покищо залишитись, але доля їх непевна. Їх треба ратувати, та й наше завдання ратувати, бо між втікачами є наші люди, головно з Бачки.

ПОЛЬЩА

Організація КАРЕ переговорює з польським урядом в справі акції допомоги в Польщі. Якщо переговори дозволять заснувати станицю КАРЕ в Польщі, тоді і ми зможемо через цю станицю нести поміч нашим людям у Польщі. Там є багато виселенців, ба навіть поворотців з Сибіру і в'язнів. Число українців у Польщі рахують на сотки тисяч, то ж і потрібно буде там сильної нашої допомогової акції.

ВІДШКОДУВАННЯ

Разом із др-ом Петром Мірчуктом, який спеціяльно виїхав в Европу для полагоджування справ відшкодувань українських жертв нацизму, звітодавець відвідав німецького міністра фінансів і відбув довшу розмову з окремими референтами міністерства. Там виявилось, що вже є деякі рішення в українських справах, але з нашого боку не поведено потрібної підготови. Треба буде перевести бодай одну судову справу для прецеденсу. В цьому напрямі потрібно, щоб співпрацювали разом усі наші правники в Німеччині.

КОМІТЕТ ДОПОМОГИ ПАНІ ПЕТЛЮРОВІЙ

В товаристві ген. О. Удовиченка, звітодавець відвідав пані Отаманову Петлюрову. Вона слаба, майже не чує і має трудноші в говоренні. В порозумінні з членами Тимчасового Комітету вирішено поширити діяльність Комітету Допомоги пані Отамановій під проводом ген. Удовиченка на українську греко-католицьку парафію ЗУАДКомітет і Громадський Комітет у Парижі. Цей Комітет має диспонувати фондами.

Заслухавши звідомлення з Европи, Екзекутива ЗУАДКомітету рішила:

1) Перевести реорганізацію Европейського Представництва ЗУАДКомітету і зредукувати персонал до вимог теперішніх потреб.

2) Відкрити Представництво ЗУАДК на Австрію у Відні і повести поміч нашим людям в Юґославії і в Польщі.

3) Виготовити контракт із Високим Комісарем в Німеччині й Австрії.

4) Повести акцію харчової допомоги для наших людей в Европі у ЗДА і закупити відповідну скількість товщу для розподілу.

5) Відновити допомогу на культурну працю ЦПУЕН в сумі 200 долярів місячно.

6) Дати поміч для ПЛАСТ-у в Німеччині в сумі 100 долярів.

7) Закликати українську громаду у ЗДА складати пожертви на допомогові цілі у формі вкладок, членських внесків, пожертв, а головно зворотів за транспорт.

Пожертви слати на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, INC.
P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Филаделфії

БЕНКЕТ НА ПОШАНУ ПОЛК. А. МЕЛЬНИКА В НЮ ЙОРКУ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

жливості були досі американськими українцями використані і їхні досягнення не є пропорційні до можливостей і, головно, до потреб українського визволення, в боротьбі за яке змагаються і віддають також сьогодні найкращі сини українського народу своє життя. Наші завдання ми можемо здійснити головно під умовою об'єднання зусиль в змаганні до великої мети. Тому зокрема треба привітати розпочату в цій країні ініціятиву для об'єднання українського націоналістичного руху, хоч завдання не є легке. Полковник впевнений, що український нарід остаточно таки досягне свою мету та заживе в Самостійній Соборній Українській Державі як рівний між рівними у сім'ї вільних народів світу. На закінчення п. Василь Ґельвер передав полк. Мельникові одержаний від сл. п. полк. Є. Коновальця той український прапор, що його 30 років тому бойовики УВО були вивісили на катедрі св. Юра у Львові та потрапили зняти, заки вспіла це зробити польська поліція. Полк. Мельник врочисто прирік, що докладатиме всіх зусиль, щоб цей прапор, після походу через Львів, був вивішений на св. Софії в Києві. Під час бенкету п. Юркевич відспівав у супроводі бандури одну повстанську пісню. На початку і при кінці зустрічі відспівано многоліттєвіє для полк. А. Мельника, а бенкет закінчено відспіванням українського національного гимну. В неділю, 7-го липня, полк. А. Мельник був на новозакупленій оселі МУН біля Алентавну в Пенсилвенії та взяв участь у врочистості посадження пам'яткового дуба.

У зв'язку з гостиною полк. А. Мельника в Ню Йорку, тут відбувся впродовж трьох днів, 5, 6 і 7-го липня, святочний з'їзд ОДВУ, УЗХ, МУН і „Зарева", під час якого представники цих організацій та їх відділів складали привітання полк. Мельникові, як також виголошено ряд доповідей і проведено над ними дискусію. Доповіді виголосили: п. Вол. Різник (ОДВУ), д-р Галина Лащенко (УЗХ), п. Роман Шраменко (МУН) та п. О. Зінкевич („Зарево"). З'їздом проводив проф. Ол. Грановський. Полк. Андрій Мельник в перших днях цього тижня вертається назад до Европи.

НА ВЕЛИКОМУ ПЕРЕЛОМІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

скінчена країна; франк — не вартий нічого; французькі вибори — дрантя; робітники — нероби; промисловці — нездари; урядовці — лінюхи, що випасаються в лінивстві; лікарі — осли; міністри — запроданці; посли — гниль; комерсанти — злодії; філософія — вітер; література — бля-бля; любов — ніколи не дає доброго подружжя; подружжя — шнурок на шию; гроші — дають все; майбутнє — катастрофа; жінки — всі божевільні; чоловіки — еґоїсти; французи — чревоугодники; академіки — старі дурні; честь — не знати, що це таке; праця — всі хочуть багато заробляти й ніхто не хоче працювати; чесні люди — ті, що ніколи не доробляються; Франція — потребує шефа; люди — не хочуть шефа; шеф — не має людей; тобто — кінець.

Ніде правди діти, з такими сентенціями зустрічаємося у Франції на кожному кроці. Але де таких сентенцій нема? Є вони скрізь, але у Франції гірше, як в іншій країні. Проте, майже подвоєння за 5 років молоді, що виростатиме з перспективами розбудови Сагари й перебудови Франції, — може багато чого змінити. Це об'єктивний факт, і коли в світлі його розглядати нові потягнення нового уряду, то треба ствердити, що остання сесія французького парляменту є переламом, і переламом великим.

Використати цей перелам буде не легко. Наслідки його будуть не скоро, але ніякі великі зміни не приходять нагло. Зокрема у Франції, яка має досить революцій і воліє повільну еволюцію. Але діти, що ростуть, приспішать всяку еволюцію, бо вони не питають. Вони ростуть і вимагають їжі та праці. І вони мусітимуть знайти одне й друге.

О. Д-вич

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Клівленд, Огайо

Попис Студії

Фортепіянова студія в Клівленді, що її провадить п. Софія Яремкевич, існує вже чотири роки і вже здобула поважні успіхи в музичному американському світі. Зокрема в поточному шкільному році на змаганнях, в яких брали участь майже всі мериканської школи Клівленду й повіту Каяґоґа, одні з найкращих місць здобули двоє учнів студії Надія Воляник і Андрій Левицький. Перша виступила на телевізійній програмі, другий на міжшкільному репрезентаційному концерті найкращих змагунів. На іспиті серед численних учнів клівлендських американських шкіл перші місця в минулому шкільному році здобули учениці Студії Марта і Надія Воляник, а цього року з ними успішно конкурували Тамара Тимчишин і Нестор Смаль-Стоцький.

Успіхи школи виявилися на річному пописі Студії, який відбувся 8 червня в залі Клівлендського Музичного Осідку.

Розкішна, заосмотрена двома Стейнвеями, яскраво освітлена численними канделябрами заля, вікна якої розкривали барвисту панораму густого парку, перетворила попис на висококультурну імпрезу.

Попис відкрили учениці Віра Грабець і Марта Попель „Роковою зустріччю", яка в добрій інтерпретації створила в слухачів відповідний настрій. Першу частину попису виповнили дебютанти: Медвік Патричія, Лія Беннет і многонадійний Павлусь Трач. Дальше Анна Кравецька, Мерилін Патринка, Дарія Камінська, Аркадія Мельник та Іванна Кухта. Закінчив цю частину здібний Андрій Попель. Він відіграв два модерні етюди Тансмана. Другу частину попису зайняв виступ учня Івана Наріжного, який грав „Полонез Шопена". Технічний розвиток цього обдарованого учня викликав признання публіки.

В третій частині попису, Андрій Левицький, виконуючи Невіна „Вренючі мушки", збудив у пам'яті слухачів соняшне червневе полудне в раю, а „Рвучі води" Адлера, що їх теж з умінням відограв Роман Левицький, нагадали слухачам наші гірські ріки. Виступ Нестора Смаль-Стоцького, який виконав „Уривки з концерту Ґріґа", виявив поступ цього працьовитого учня. Аллеґро зі сонати Моцарта грала чітко і в темпі Марта Воляник. Їй товаришувала Віра Грабець, що вела партію другого роялю. Також гра Ольги Світенко вповні вдоволила публіку. Твори Лабунського і Шумана, виконані Надією Воляник, вповні виправдали її успіхи на змаганнях. Кульмінаційною точкою програми були дует на два роялі сестер Воляник (Угорська рапсодія) та сольо Тамари Тимчишин (Угорська рапсодія Ліста). Вечір закінчили учениці, що його й розпочали, Марта Попель і Віра Грабець, добре відігравши по одному вальсі Шопена.

З обов'язками конферансьє справлявся знаменито проф. Яремкевич, який представляв авдиторії виконавців, давав пояснення щодо виконуваних творів і розповідав уривки з життя композиторів, чим багато причинився до піднесення настрою слухачів.

Імпреза виявила великі досягнення Студії. В цьому велика заслуга керівниці Студії п. Яремкевич, яка провадить науку з посвятою і вміє індивідуально підійти до кожного учня. Недаром користується вона заслуженою пошаною в музичному світі, признанням батьків учнів і гарячою любовю своїх вихованців, які обдарували її квітами.

Проф. Юрій Григорів

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 50.

	Передплата	Пожертва	Разом
М. Тиравський, Гошен		5.00	
З. Петеш, Шикаґо		4.00	
М. Андрусевич, Дірборн		4.00	
М. Ляпіць, Ню Брайтон		4.00	
С. Карлатович, Лейквуд		4.00	
Д. Хиляк, Джерзі Сіті		4.00	
В. Байор, Гемтремк		4.00	
А. Горін, Ню Йорк		3.00	
В. Баран, Клівленд		3.00	
Т. Тимінський, Ковтесвіл		3.00	
І. Кузь, Пасейк		2.00	
І. Яришок, Нейсвіл		2.00	
І. Данилович, Ню Гейвен		2.00	
М. Василькевич, Дітройт		2.00	
Ф. Фурда, Дітройт		2.00	
М. Сірий, Шикаґо		2.00	
Д. Скоцко, Ню Йорк		2.00	
Г. Вовчук, Ню Йорк		2.00	
В. Глинянський, Вейртон		2.00	
С. Туцький, Шикаґо		2.00	
З. Х. Барагура, Ню Йорк		2.00	
Н. Вецаль, Вунсакет		2.00	
І. Юськів, Гемонд		2.00	
С. Свіченок, Мілстон		2.00	
С. Сливка, Клівленд		2.00	
Я. Собель, Ліверпул		2.00	
М. Тімошенко, Омага		2.00	
К. Остапяк, Йонґстави		2.00	
О. Іванюк, Вудгейвен		2.00	
А. Баран, Ню Йорк		2.00	
В. Сковрон, Роял Овк		2.00	
Р. Томків, Ню Йорк		1.00	
І. Калинка, Сісеро		1.00	
О. Карпинець, Ню Йорк		1.00	
А. Кузишин, Ню Йорк		1.00	
І. Підгайний, Фенксвіл		1.00	
А. Сисак, Бетлегем		1.00	
Н. Гнатик, Боффало		1.00	
П. Оппяи, І. Рачестер		1.00	
М. Петрівський, Асторія		1.00	
Г. Доновський, Ошава		1.00	
Е. Бабюк, Монтреал		1.00	
С. Сідлярчук, Бостон		1.00	
І. Гацишин, Джонстави		1.00	
Б. Школьник, Дітройт		1.00	
К. Стефанович, Мінеоля		1.00	
І. Дмитерко, Колто Нек		1.00	
П. Коцур, Вотервліт		1.00	
М. Курчак, Іст Медов		1.00	
А. Прокофіїв, Торонто		1.00	
І. Назар, Бостон		1.00	
Л. Поліцка, Дулут		1.00	
В. Пастушин, Шикаґо		1.00	
П. Шумовський, Менчестер		1.00	
І. Борзенко, Рачестер		1.00	
Р. Шерстюк, Шикаґо		1.00	
Т. Чайковський, Брокбрідж		1.00	
М. Паславський, Вілкс Бері		1.00	
С. Сахарчук, Ню Гейвен		1.00	
Д. Сорока, Честер		1.00	
С. Коваль, Шикаґо		1.00	
В. Гірний, Ню Брітейн		1.00	
С. Стецик, Шикаґо		1.00	
Т. Куратник, Филаделфія		1.00	
М. Паращак, Бетлегем		1.00	
М. Ковбаснюк, Сиракюз		1.00	
А. Ґазда, Дітройт		1.00	
І. Верлад, Едмонтон		1.00	
С. Костів, Дітройт		1.00	
П. Бабич, Кентон		1.00	
А. Вандрівський, Кентон		1.00	
М. Боднар, Асторія		1.00	
В. Барагура, Ню Йорк		1.00	
Р. Якимів, Бріджпорт		1.00	
Е. Косик, Флашінґ		1.00	
І. Мирошниченко, Вудсайд		1.00	
Г. Шиманський, Филаделфія		1.00	
І. Сливка, Балтімор		1.00	
Н. Вілічак, Колчестер		1.00	
А. Кухарський, Гарвей		1.00	
Д. Лазаре, Дітройт		1.00	
Л. Федорович, Трентон		1.00	
С. Лис, Флашінґ		1.00	
М. Рущицький, Денвер		1.00	
Т. Семаковський, Аґвані		1.00	
Я. Мороз, Вудгейвен		1.00	
І. Козак, Дюбук		1.00	
П. Костюк, Смутс		1.00	
В. Тритяк, Дейтон Біч		1.00	
Г. Папіз, Мінеаполіс		1.00	
М. Шайдицький, Ню Гейвен		1.00	
о. С. Дашо, Медісон		1.00	
Т. Бобечко, Евкліди		1.00	
А. Сидір, Клівленд		1.00	
В. Яворський, Касас Сіті		1.00	
С. Грекуляк, Боффало		1.00	
М. Савицька, Торонто		1.00	
М. Курах, Клівленд		1.00	
І. Лівчанин, МкАду		1.00	
М. Воловецький, Ню Кенсінгтон		1.00	
М. Коваль, Дітройт		1.00	
Разом	$ — —	$ 150.00	$ 150.00
Раніше проголошено	$ 6,929.25	$ 6,283.29	$13,212.54
Разом все	$ 6,929.25	$ 6,433.29	$13,362.54

ВІДКРИТТЯ БІБЛІОТЕКИ ТРУМАНА

У відкритті бібліотеки кол. президента Геррі С. Трумана, що відбулося в суботу 6 липня, взяли участь м. ін. головний суддя Ерл Воррен (ліворуч), кол. президент Герберт Гувер і Безіл О'Коннор, президент фундації бібліотеки.

В ІНДЕПЕНДЕНСІ ВІДКРИТО БІБЛІОТЕКУ ім. ТРУМАНА

Індепенденс, Мо. — 6-го липня минулої суботи відбулося в Індепенденсі, Мо, святкове відкриття Бібліотеки Геррі С. Трумана, в якому взяли участь найвизначніші постаті американського політичного, наукового і мистецького світу та тисячі населення. Головним промовцем був головний суддя Найвищого Суду ЗДА Ерл Воррен, який сказав, що та бібліотека — це „милевий крок в дослідах над історією Америки". Головний суддя твердив, що „добу Трумана вже тепер визнали за одну з найважливіших в історії цієї країни і всього світу". Під час майже 8-річного урядування Трумана прийшло до об'єднання світу в формі Організації Об'єднаних Націй, під час цієї доби відбито комуністичну агресію в Кореї, оборонено Берлін при допомозі повітряного помосту, започатковано нову добу в військовій, економічній і технічній допомозі вільним державам в їхній боротьбі проти комунізму. А все це сталося завдяки невтомній, відважній і рішучій дії людини акції — Трумана". Відкриття бібліотеки не було парадою одної партії, до якої належить колишній президент. В ньому взяли участь і визначні республіканці: крім головного судді Воррена це провідник республіканської меншости в Сенаті сенатор Вільям Ф. Новленд, колишній республіканський президент Герберт Гувер та асистент провідника республіканської меншости в Палаті Репрезентантів конгресмен Чарлз А. Галлек. З визначних демократів були присутні: вдова по президенті пані Ф. Д. Рузвелт, колишній державний секретар Дін Ачесон і губернатор Ню Йорку Аверелл Гарриман. Президент Корпорації Бібліотеки ім. Трумана Безіл О'Коннор передав цю бібліотеку федеральному урядові, від імени якого був присутній директор Адміністрації Загальної Служби Френклін Дж. Флете. Він перейняв цей дарунок Трумана на власність уряду і відчитав звернення президента Айзенгавера, в якому говорилося про те, що той будинок зберігатиме скарби президентських документів і дасть можливість науковцям і відвідувачам із них користати. Колишній президент Гувер сказав, що добре сталося, що документи по колишніх президентах не є згромаджені в столиці. Гувер сказав, що прибув на це свято, бо й він зацікавлений цією справою, тому що його документи зберігаються у приватній бібліотеці в Пальо Альто в Каліфорнії. Пані Ф. Д. Рузвелт сказала, що новововідкрита бібліотека матиме велику вартість для молодшої генерації, яка краще зможе пізнати історію теперішньої доби.

Канада проти роздаровування ЗДА харчової надвишки

Оттава, Канада. — Канадійський прем'єр-міністер Джан Діфенбейкер зараз після свого повороту з Лондону, де він був на конференції прем'єрів держав англійського Комонвелту, заявив на пресовій конференції, що „роздаровування ЗДА своєї харчової надвишки порушує умову, заключену в справі торгівлі харчовими продуктами державами, які належать до Загального Порозуміння в Справі Тариф і Торгівлі. ЗДА можуть це робити не зав Діфенбейкер, і ніхто не може їх за це критикувати. Але Канада не може собі на це дозволити". Та коли візьмемо до нашої уваги торговельне порозуміння, згідно з яким були вирішені ціни харчів в майбутньому, то ділянність ЗДА буде нищенням конкуренції цін на міжнародному ринку. Діфенбейкер заявив, що ще не є відомо, чи канадійський уряд буде протестувати проти рішення ЗДА подарувати закордонові харчів, вартости 300 мільйонів долярів, і продати харчову надвишку на суму одного більйона долярів за недоларові валюти.

Совєтська армія готова до війни — твердить американський військовий журнал

Вашингтон. — Американський армійський журнал — „Армі Інформейшен Дайджест" в статті про совєтську армію твердить, що та армія готова до війни і могла б вести атомову війну при кожній можливій ситуації. Гадають, що ця стаття на підставі нових матеріялів зібраних розвідкою. Армія СССР має зовсім нову, повсину зброю, яка дає їй можливість вести війну на різних теренах і в різному кліматі. Вже давніші подібні заяви були про совєтську фльоту і летунство. Політичні непорозуміння не мали б впливу на ведення війни, бо совєтський міністер оборони маршал Геоггій К. Жуков підтримує Хрущова. СССР має 100 піхотних дивізій, 55 змеханізованих дивізій і 2 танкових дивізій — разом більше як 2,500,000 вояків. Рухомість цієї великої наземної збройної сили є дуже велика, як це було видко під час здавлювання мадярського повстання. Дехто з цивільних американців гадав, що совєтська зброя дешева, зле випродукована і така, яка надається до озброєння невишколених селян, але „холодні факти говорять про зовсім протилежне", — пишеться в цій статті. Секретар армії Вілбер М. Брокер заявив, що немає жодних доказів на те, що Совєти зредукували свої збройні сили, як про це вони заявляли. Тому ЗДА не можуть зменшувати своїх збройних сил, як дехто хотів би це зробити.

Бразилійський міністер заперечує, що армія плянувала переворот

Ріо де Жанейро. — Бразилійський міністер війни генерал полковник Генріко Тейхейра Лотт заперечує поширювану опозиційною пресою вістку про те, що армія плянує переворот проти теперішнього уряду президента Хуселіна Кубічека, щоб передати владу цивільному диктаторові, якого підтримували б збройні сили. Політичні спостерігачі твердять, що в Бразилії існує стабільність уряду президента Кубічека, хоч опозиційна преса пише про можливість його повалення. Міністер війни висміває те твердження „опозиційної преси" і заявляє, що армія має за завдання підтримувати демократичний уряд і те завдання вона виконає, хоч опозиція хотіла б, щоб було інакше.

ЗДА призначають на електрівні дальших 131,560 фунтів урану

Вашингтон. — Президент Айзенгавер повідомив, що ЗДА призначили на атомові електрівні в цій країні дальших 131,560 фунтів (59,800 кілограмів) урану 235. Разом із попереднім ураном, призначеним на ту саму ціль, ЗДА досі призначили для мирного використання атомової енергії 100,000 кілограмів (220,000 фунтів) урану 235. Згідно з теперішніми цінами — той уран коштував би 1,700,000,000 долярів. Той уран буде розділений між ЗДА і закордон. Для домашнього вжитку він буде випозичений, а для закордонного проданий або позичений. Голова Атомової Комісії адмірал Луїс Л. Страус в окремій заяві сказав, що „крок Айзенгавера — це збільшення використання атомової енергії для мирних цілей в цій країні і за кордоном."

Канада шукає нових торговельних ринків

Лондон. — Канадійський прем'єр Джан Дж. Діфенбейкер промовляв на прийнятті в Канадійському Клюбі в Лондоні, де він перебуває в зв'язку з конференцією прем'єрів англійського комонвелту, і заявив, що його країна хоче урізноріднити свою торгівлю, поширюючи її на інші країни комонвелту. Він одночасно підкреслив, що це зовсім не означає того, що Канада змінить свою торгівлю із ЗДА, бо Канада і ЗДА — це найкращі торговельні партнери і такими залишаться. Але Канада має річно 1,300,000,000 дол. дефіциту в своїй торгівлі із ЗДА, і тому треба б конче той дефіцит зредукувати експортом до інших країн та тим способом збільшити добробут мільйонів канадійського населення.

Американці вистрелили ракету на висоту 160 миль

Форт Черчилл, Манітоба, Канада. — Американські науковці в дні 4-го липня вистрелили ракету „Аеробігай" на висоту 160 миль, щоб вивчати ті дивні феномени, які в останніх днях появляються на сонці та пошкоджують радіові звідиці. В найближчому часі мають вистрелити ще одну таку ракету з усіх 76-ох, які мають бути вистрелені на тому далекому дослідному пості, щоб під час Міжнародного Геофізичного Року вивчати нашу землю та її довкілля. Ці досліди веде американська армія при допомозі численних науковців із різних університетів, а Канада відступила цей свій дослідний пост для цих наукових дослідів, які мали б докладніше пізнати „анатомію" землі. Під час Геофізичного Року будуть відбуватися окремі „Світові Дні", і 4-те липня було першим таким днем. Ракету „Аеробігай" випродукувала фірма „Аеродженет — Дженерал Корпорейшен". Ракету випущено з вежі, високої на 100 стіп, 15 хвилин після полудня.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БАЙОН, Н. Дж. — В-во св. Арх. Михаїла, Відд. 213, повідомляє членів, що піврічні збори відбудуться у вівторок 9-го липня, о год. 7-ій веч. в УНДомі — 35 W. 19th St. Буде звіт уряду і Контр. Комісії за 6 місяців. Довгуючих членів просимо вирівняти свої довги, бо в противному випадку, будуть суспендовані. — В. Салій, голова; М. Данько, кас.; А. Васараб, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 146, повідомляє, що піврічні збори відбудуться 14-го липня, о год. 3-ій по пол., в залі Укр. Амер. Осередку. Проситься прийти і забрати чеки-дивіденди. Приєднуйте нових членів. — Управа.

ГЕМПСТЕД, Н. Й. — „Запорозька Січ", Відд. 327, повідомляє, що місячні збори в липні не відбудуться, як нормально, в другу суботу, це є 13-го липня, але в третю суботу, це є 20-го липня і вони будуть піврічними зборами нашого Відділу. З огляду на піврічне звітування й інші важливі справи — проситься всіх членів прибути на збори, позаплачувати свої вкладки й відібрати собі чеки-дивіденди від УНС на біжучий рік. — А. Копистянський, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 334, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться 14-го липня, в другу неділю по пер..., о год. 1-ій по пол., в Нар. Домі, де звичайно. Проситься всіх членів прийти, забрати дивіденду, а довгуючих — вирівняти свої залеглості. Вписуйте своїх дітей в члени УНСоюзу. — Н. Задирецький, предс.; Ст. Вотанек, кас.; Гр. Демкович, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Б-во св. Василія Великого, Відд. 364, повідомляє членів, що піврічні збори відбудуться 14-го липня 1957 року, о год. 2-ій по пол., в УНДомі — 3161 East 93rd St. Зі собою, просимо привести своїх знайомих, щоб вписались до УНСоюзу. — Гр. Кукіз, предс.; В. Владика, фін. секр.; В. Вредун, кас.; І. Коронович, рек. секр.

МОНЕССЕН, Па. — Б-во св. ап. Петра і Павла, Відд. 338, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю 14-го липня 1957 р., о год. 1:30 по пол., в українській залі при 2-ій вул. і 213 Скунмекер Еве. Буде звіт Контр. Комісії за 6 місяців. Проситься всіх членів прибути. — А. Янковський, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Піврічні збори Т-ва Сокіл, Відд. 336, відбудуться в неділю 14-го липня, о год. 1-ій по пол. Проситься всіх прийти на збори, буде звіт Контр. Комісії і фін. секр. буде давати дивіденди всім членам. — Т. Степанек, предс.; Г. Кисіль, фін. секр.; Т. Кальмук, рек. секр.

ПАЛМЕРТОН, Па. — Б-во св. о. Николая, Відд. 369, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю 14-го липня, о год. 4-ій по пол., в церковній залі. Проситься членів прибути, буде звіт Контр. Комісії за 1-ий півріч. — Уряд.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — Т-во Запор. Січ, Відд. 155 повідомляє, що піврічні збори відбудуться в п'ятницю 12-го липня, о год. 7-ій веч., в залі при 760 State Street. Проситься членів прибути та вислухати звітів Контр. Комісії і урядників. Приєднуйте нових членів! — І. Ваднак, предс.; І. Макар, кас.; Т. Чумер, секр.

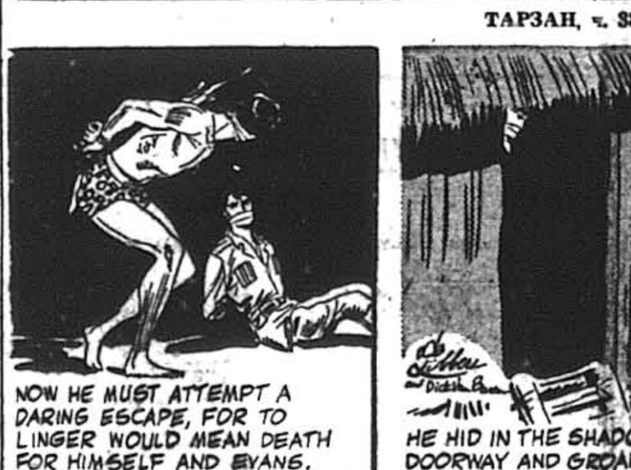
Посмертні Згадки

МАРІЯ ВАСИЛИШИН, членка УНСоюзу, Відд. 349 ім. Т. Шевченка в Менвил, Н. Дж., померла, дня 28-го червня ц. р., на 65-му році життя. Покійна походила з Старого Збаража, Зах. Україна. Полишила у глибокому смутку чоловіка Степана, доньку яка опікувалася хворою матір'ю до останнього дня та сина: Михайла й Степана. Похорон відбувся 2-го липня ц. р., з похоронного заведення на католицьке кладовище в Менвил, Н. Дж. — В. Й П!
Іван Гнідь, секр.

ОСТАП КРАВЕЦЬ, член Відділу 206 УНСоюзу в Вунсакет, Р. Ай., помер 8-го червня 1957 р. в Норт Кароліні, на праці, далеко від своєї Родини, проживши 63 роки. Покійний походив з села Сукевичі, Україна. Полишив у смутку дружину Параску і 4 доньки, всі члени УНСоюзу. Похорон відбувся 12-го червня, при участі Родини, Членів 206 Відділу й Знайомих, з церкви св. Михаїла, а Тіло Остапа поховано на православнім цвинтарі.
В. Й П!
І. Кокольський, секр.

МИХАЙЛО ПРИПХАН, довголітній член Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 42 УНСоюзу в Пассейку, Н. Дж., помер 17-го червня 1957 р. Покійний походив з села Добровлян, повіт Станиславів, Зах. Україна. До УНСоюзу вступив 1914 р. і був активним членом. Полишив у смутку дружину Анну, шість доньок, Марію, Гелену, Глорію, Надію, Стефанію, Розалію, сина Михайла, п'ять внуків і сестру в Україні. Похорон відбувся 20-го червня з пох. заведення до церкви св. о. Миколая, при участі Родини, Членів Т-ва, Приятелів та Знайомих. — В. Й П!
П. Головачук, секр.

ТАРЗАН, ч. 3393. Найкраще нога вперед.

Тепер він мусить попробувати сміливої втечі, бо баритися — це означає смерть для нього і Івенса.

Він сховався в тіні біля дверей і голосно застогнав...

А після того, як вартовий прийшов прослідити небезпечний галас, він нагородив його могутнім ударом!